

**Målbeskrivelse for
Speciallægeuddannelsen
i
Samfundsmedicin**

**Sundhedsstyrelsen
Dansk Selskab for Samfundsmedicin
Januar 2004**

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
1. Indledning	3
Ansættelsessteder og arbejdsopgaver	4
Specialets historie	4
Antal speciallæger	4
Samarbejdspartnere.....	5
Beslægtede specialer.....	5
2. Speciallægeuddannelsens praktiske opbygning	5
3. Mål, læringsstrategi og evaluering	7
Læsevejledning til målbeskrivelsen for samfundsmedicin.....	7
Introduktionsuddannelsen.....	7
Hoveduddannelsen.....	7
De syv roller	7
Definitioner og tolkning af lærings- og evalueringsstrategier.....	8
Om evaluering generelt.....	10
Uddannelsesprogram og –plan, funktioner.....	11
4. Teoretiske kurser og forskningstræning	16
Specialespecifikke kurser	16
Forskningstræning	16
Medicinsk ekspert – Generelle kompetencer.....	19
Medicinsk ekspert – Administrativ medicin	21
Medicinsk ekspert – Socialmedicin.....	23
Medicinsk ekspert – Kliniske kompetencer	25
Medicinsk ekspert – Forskningsmetodologi	28
Kommunikator.....	30
Samarbejder.....	31
Leder og administrator.....	32
Forebygger/sundhedsfremmer	34
Akademiker	35
Professionel	36
Bilag.....	37

1. Indledning

Samfundsmedicin er et lægeligt speciale, der beskæftiger sig med relationen mellem samfundsforhold og befolkningens sundhedstilstand.

I speciallægeuddannelsen kombineres lægefaglig viden og klinisk erfaring med viden og færdigheder inden for folkesundhed (public health), forvaltning og forskning.

De samfundsmedicinske områder omfatter:

- Levevilkår og sundhed
- Miljø og sundhed
- Psykosociale forhold, livsstil, sundhed, udvikling og socialisering
- Sundheds- og socialvæsenets struktur, organisation og funktion
- Lovgivning, der regulerer sundhedsforhold og visse sociale forhold
- Økonomiske relationer samt prioritering i sundhedssektoren
- Samfundsmedicinske forskningsmetoder

Der er to hovedretninger inden for samfundsmedicin: Socialmedicin og administrativ medicin. I socialmedicinen arbejder speciallægen oftest på individniveau med socialmedicinske problemstillinger hos den enkelte patient. I den administrative medicin arbejdes oftest på gruppeniveau med udvalgte grupper af befolkningen eller på samfundsniveau. Den samfundsmedicinske speciallæge kan arbejde på alle tre niveauer med løsning af opgaver vedrørende overvågning, opretholdelse og forbedring af befolkningens sundhedstilstand.

En speciallæge i samfundsmedicin er anvender viden og færdigheder fra det kliniske lægelige arbejde sammen med viden og færdigheder fra jura, samfundsvidenskab, sociologi samt sociologisk og epidemiologisk metode. Derfor indeholder den samfundsmedicinske speciallægeuddannelse både teoretisk og praktisk indlæring og træning fra uddannelse på kliniske sygehusafdelinger og fra uddannelse uden for den kliniske sygehusverden.

Bred klinisk viden og kliniske færdigheder er et nødvendigt grundlag for både at kunne varetage det direkte patientrelaterede arbejde inden for klinisk socialmedicin (f.eks. revalideringsområdet, kommunallægeområdet og misbrugsområdet), og kunne varetage administrative opgaver med kliniske implikationer, samt opgaver, der kræver kendskab til sundhedsvæsenets organisation og udvikling (f.eks. planlægningsopgaver, klagesagsbehandling, tilsynsopgaver og sundhedsovervågning). Gennem uddannelsen på kliniske sygehusafdelinger og i almen lægepraksis opnår lægen viden og færdigheder vedrørende diagnostik, behandling, udvikling og prognose for almindeligt forekommende sygdomme og viden om forebyggelse af yderligere sygdomsprogression, herunder mulighederne for rehabilitering af patienter med kroniske sygdomme. Uddannelsen giver endvidere lægen en bred forståelse for organisering inden for sundhedsvæsenet på alle niveauer. For at kunne opnå disse kompetencer skal samfundsmedicinerens kliniske uddannelse i omfang og indhold ligge på et væsentligt højere niveau end turnusuddannelsen. I den kliniske uddannelse tildeles lægen arbejdsopgaver og ansvar mindst på niveau med læger i introduktionsstillinger eller læger under uddannelse til almen medicin på den pågældende afdeling, herunder skal lægen indgå i vagtberedskabet. Den uddannelsessøgende læge skal have mulighed for at følge patientforløb fra start til slut.

Gennem samfundsmedicinske ansættelser sættes lægen i stand til selvstændigt at kunne varetage samfundsmedicinske opgaver, hvor lægelig viden og færdigheder integreres med forvaltningspraksis på sundhedsområdet, sundhedsjura og samfundsmedicinsk forskningsmetode.

Ansættelsessteder og arbejdsopgaver

Speciallæger i samfundsmedicin arbejder i både offentlige og private institutioner og organisationer.

Som eksempler på ansættelsessteder og arbejdsopgaver kan nævnes:

- Embedslægevæsenet (f.eks. miljømedicin, overvågning af smitsomme sygdomme, og tilsyn med sundhedsfagligt personale)
- Amtskommunale forvaltninger og sygehusledelser (f.eks. sundheds- og sygehusplanlægning, kvalitetsudvikling, medicinsk teknologivurdering og forebyggelse)
- Primærkommunale forvaltninger (f.eks. børn og unge, ældre, forebyggelse)
- Socialmedicinske institutioner (f.eks. misbrugsbehandling og revalidering)
- Sundhedsstyrelsen (f.eks. sundhedsplanlægning, kvalitetsudvikling, medicinalstatistik, medicinsk teknologivurdering, forebyggelse, tilsyn med sundhedspersonale og sundhedsfaglige uddannelser)
- Sektorforskningsinstitutioner som Statens Serum Institut, DSI-Institut for Sundhedsvæsen, Statens Institut for Folkesundhed (forskning og udredning)
- Internationale organisationer og organisationer med internationale relationer som WHO, DANIDA og NGO'er.

Specialets historie

Den danske speciallægeuddannelse i samfundsmedicin blev etableret i 1982 med linierne administrativ medicin og arbejdsmedicin. I 1987 blev disse suppleret med en tredje linie: socialmedicin. Specialet blev i 1994 atter delt op i to selvstændige specialer: Arbejds- og miljømedicin samt samfundsmedicin, idet linierne administrativ medicin og socialmedicin blev integreret i specialet samfundsmedicin.

Antal speciallæger

Omkring 200 læger havde i 2002 tilladelse til at betegne sig som speciallæge i samfundsmedicin. Af disse er 125 erhvervsaktive læger registreret i Sundhedsstyrelsens autorisationsregister med samfundsmedicin som sidst erhvervede speciale¹. Flere havde også autorisation til et andet speciale.

Knap halvdelen af speciallægerne var beskæftiget inden for embedslægevæsenet, ca. 25% inden for socialmedicin, 15% inden for sygehusadministration/ sundhedsforvaltning og ca. 10% var i Sundhedsstyrelsen og forskningsinstitutioner.

Specialet har hidtil haft en uddannelseskapacitet på seks speciallæger årligt, der altid har været fuldt udnyttet. I perioden 2001-2003 er kapaciteten øget til otte speciallæger årligt.

130 læger er aktuelt ansat som kommunallæger, heraf er ca. 12% speciallæger i samfundsmedicin.

---

¹ Ifølge Bevægelsesregisteret 2000. I Bevægelsesregisteret er alle dansk autoriserede læger registreret under sidst erhvervede speciale. Her er kun medtaget erhvervsaktive læger under 70 år.

Samarbejdspartnere

Den samfundsmedicinske speciallæge fungerer ofte som bindeled mellem forskellige sektorer og funktioner, og vil ofte have mange samarbejdspartnere. Eksempler på samarbejdspartnere er andre læger, måske i særlig grad almen medicinere, andre personalegrupper i sundheds- og socialvæsenet, statistikere, jurister, økonomer og andre samfundsvidenskabeligt uddannede samarbejdspartnere.

Beslægtede specialer

Inden for emnerne socialmedicin og forebyggelse har samfundsmedicin et vist sammenfald i kompetencer med arbejdsmedicin og almen medicin. For de forskningsmæssige kompetencer er der yderligere et væsentligt sammenfald med arbejdsmedicinerens kompetencer.

2. Speciallægeuddannelsens praktiske opbygning

Mange af de kompetencer, som den uddannelsessøgende i det samfundsmedicinske speciale skal opnå i uddannelsesforløbet, er kognitive mål, som skal opfyldes gennem deltagelse i kurser og ved selvstudium, da der ikke eller kun i begrænset omfang har været undervist heri i den prægraduate uddannelse. Som eksempler kan nævnes epidemiologi og biostatistik, sundhedsøkonomi, sundhedsjura og sundhedsplanlægning. Dansk Selskab for Samfundsmedicins forslag til opbygning af uddannelsesforløb kan ses i bilag til målbeskrivelsen.

I hoveduddannelsesforløbet vægtes den egentlige samfundsmedicinske del af uddannelsen og klinisk uddannelse på sygehus og/eller i almen praksis ligeværdigt.

Moduler efter turnus:

Introduktionsstilling: 1 års samfundsmedicinsk ansættelse. En del af kompetencerne kan eventuelt opnås i en arbejdsmedicinsk introduktionsstilling.

Hoveduddannelse: 4 år med ansættelser, der tilsammen sikrer, at målbeskrivelsens kompetencer opfyldes. Disse kan erhverves ved ansættelse ved:

- forskellige kliniske sygehusafdelinger og/eller i almen praksis
- forskellige samfundsmedicinske ansættelsessteder

samt ved fokuserede samfundsmedicinske ophold (se side 10).

Forskningsansættelse, internationalt arbejde samt arbejdsmedicinsk eller anden klinisk hoved- eller introduktionsuddannelse kan eventuelt indgå, såfremt kompetencerne i målbeskrivelsen opnås, og læring sker superviseret.

Teoretiske og færdighedstrænende moduler

4 ugers generelle tværfaglige kurser i kommunikation og informationsteknologi, pædagogik samt ledelse, administration og samarbejde.

6 ugers specialespecifikke teoretiske kurser, samt 12 ugers integreret forskningstræning og forskningsmetodologi, der afvikles som led i et samlet teoretisk og færdighedstrænende

uddannelsesforløb kombineret med udarbejdelse af projektopgave. Forløbet evalueres dels ved udarbejdelse af opgaver i det teoretiske forløb, dels ved udarbejdelse og godkendelse af projekt udarbejdet individuelt eller i gruppe med anvendelse af teori og færdigheder opnået i dette forløb.

Forskningstræningen vil fortrinsvist blive placeret i den samfundsmedicinske del af uddannelsesforløbet, mens det øvrige kursusforløb vil kunne forløbe over hele uddannelsesforløbet.

3. Mål, læringsstrategi og evaluering

Læsevejledning til målbeskrivelsen for samfundsmedicin

I det følgende beskrives de kompetencer en speciallæge i samfundsmedicin skal besidde ved afslutningen af hhv. introduktionsuddannelsen og hoveduddannelsen. Der er tale om minimumskompetencer, hvilket betyder, at alle kommende speciallæger i samfundsmedicin skal have opnået samtlige kompetencer, uanset sammensætningen af uddannelsesforløbet. Kompetencerne kan opnås på forskellig måde afhængig af profilen i uddannelsesforløbet. Det forventes således, at alle samfundsmedicinere inden for dele af specialet udvikler kompetencer, der ligger ud over minimumskompetencerne.

Listen over kompetencer er opdelt i tre kolonner: Kompetencekrav/mål – læringsstrategi – evalueringsstrategi.

I kolonnen ”kompetencekrav” beskrives selve målet – det vil sige hvad lægen som minimum skal kunne.

I kolonnerne ”læringsstrategi” og ”evalueringstrategi” angives metoder til hvordan den pågældende kompetence kan læres, og hvordan det kan evalueres, om kompetencen faktisk er opnået.

Introduktionsuddannelsen

Det er under de enkelte kompetenceområder specifikt anført, hvilke kompetencer, der skal være erhvervet ved afslutningen af introduktionsuddannelsen. Målene er angivet i skraverede felter.

Formålet med introduktionsuddannelsen er at give den uddannelsessøgende læge et indblik i specialet, således at valget af speciale kvalificeres. De opstillede mål dækker nøglefunktioner i specialet. Den uddannelsessøgendes vurdering af specialevalg samt vurdering af den uddannelsessøgendes læges egnethed i specialet foretages i et samarbejde mellem den uddannelsessøgende og vejlederen senest ved afslutningen af introduktionsuddannelsen.

Hoveduddannelsen

Formålet med hoveduddannelsen er at erhverve de kompetencer, som en speciallæge i samfundsmedicin skal have. Der er tale om minimumskompetencer, som alle skal opnå. En forudsætning for at opnå tilladelse til at betegne sig speciallæge i samfundsmedicin er underskrift i porteføljen på opfyldelse af alle mål.

De syv roller

Speciallægen skal have færdigheder inden for følgende syv ”roller”:

1. Medicinsk ekspert
2. Kommunikator
3. Samarbejder
4. Leder/administrator
5. Forebygger/Sundhedsfremmer
6. Akademiker
7. Professionel

Alle syv roller er væsentlige i det samfundsmedicinske speciale, og såvel kommunikator-, samarbejder-, administrator- og forebygger- / sundhedsfremmerrollen er en del af den samfundsmedicinske ekspertrolle. For at synliggøre vægten på de syv roller er de alle beskrevet selvstændigt.

Kompetenceområdet ”medicinsk ekspert” er opdelt i generelle kompetencer samt i fire emneområder

- Administrativ medicin
- Socialmedicin
- Kliniske kompetencer
- Forskningsmetodologi

Definitioner og tolkning af lærings- og evalueringsstrategier

Under **læringsstrategi** er anvendt en række begreber, som hermed defineres:

Selvstændigt studie

Det forudsættes, at den uddannelsessøgende i samfundsmedicin af egen drift, men tilskyndet af vejleder sætter sig ind i basalt lærebogsstof for det samfundsmedicinske område samt opsøger og sætter sig ind i nødvendig dokumentation, lovgivning m.m. inden for eget arbejdsfelt. Selvstudie indgår som en del af udførelsen af det løbende arbejde. Læsning kan synliggøres ved at den uddannelsessøgende læge fører ordnet optegnelse over læste artikler, lærebogsstof, lovgivning m.m. Drøftelse af selvstudie forudsættes at være et emne i samtale med vejleder, hvor forslag til fortsat læsning kan drøftes. Da samfundets generelle udvikling politisk, socialt, økonomisk med videre spiller så stor en rolle for det samfundsmedicinske arbejde, indskrænker selvstudiet sig ikke til egentligt faglige, men omfatter også en pligt til at holde sig ajour med udviklingen i det danske samfund og internationalt.

Tildeling af opgaver/sagsforløb under ansættelse

Herved forstås, at det er uddannelsesstedets forpligtelse at sørge for tildeling af arbejdsopgaver, der sikrer en progression i kompetenceudviklingen, således at tildeling af arbejdsopgaver tager hensyn til både uddannelsesbehovet og ansættelsesstedets behov. Det er en forudsætning for læring, at arbejdsopgaverne superviseres, og at der gives feedback såvel positivt som negativt på opgaverne.

Teoretisk undervisning og deltagelse i teoretisk kursus

Vil typisk foregå i forbindelse med det specialespecifikke kursus samt kurser i forskningsmetode.

Deltagelse i kurset kræver egenindsats ud over tilstedeværelse. Det er en forudsætning for opnåelse af de nødvendige kompetencer, at den uddannelsessøgende læge møder forberedt, deltager aktivt i diskussioner og udarbejder de anviste opgaver.

Porteføljeføre diverse optegnelser

Relevante journalforløb, sagsforløb og lignende opbevares i porteføljen med henblik på at blive fremlagt som casepræsentationer og gennemgået under samtale med vejlederne. Alt personhenførbart materiale opbevares i anonymiseret form. Den uddannelsessøgende læge forudsættes at reflektere over viden, anvendt lovgivning, kliniske færdigheder m.v., som indgår i sagsforløbet. Denne refleksion kan med fordel nedskrives som støtte for gennemgangen med vejleder.

Casepræsentation

Herved forstås, at den uddannelsessøgende læge præsenterer et gennemført sagsforløb med vejleder med støtte fra det skriftlige materiale, som er udarbejdet i forbindelse med sagsforløbet.

Det er således ikke nødvendigvis meningen, at der skal udarbejdes en selvstændig skriftlig opgave eller lignende. Casepræsentationer er en del af porteføljen (se ovenfor). For hver af de kompetencer, der forudsættes tilegnet under klinisk ansættelse, skal der udarbejdes casepræsentation af patientforløb på maksimalt 2 A4-sider. Der skal i casepræsentationen lægges vægt på at beskrive lægens egen rolle i patientforløbet, samarbejde med samarbejdspartnere og organisation omkring patienten.

Refleksion over praksis

Herved forstås, at den uddannelsessøgende gør sig egne overvejelser ud fra et gennemført sagsforløb over forløbet, den teori, den lovgivning m.v. som er indgået i løsningen af den udførte opgave, den samfundsmæssige sammenhæng, som problemstillingen kan ses i med videre, og gør sig overvejelser om perspektivering samt egne kompetencer og mulighed for udvikling af disse. Refleksioner kan nedfældes i læringsdagbogen i porteføljen, og kan drøftes med vejleder. Læringsdagbogen er til den uddannelsessøgende læges private optegnelser og skal ikke forelægges for vejleder.

Drøftelse med kolleger og vejleder

I forhold til refleksion over det udførte arbejde er der i mange tilfælde ikke tale om en "sandhed", som man kan evaluere i forhold til, men snarere en evne til at udvikle og perspektivere ud fra situationer i arbejdet. Dette kræver et forum, hvor en uformel drøftelse og udvikling af egne tanker kan finde sted.

Feedback fra personer der har deltaget i...

Det forudsættes, at uddannelsesstedet på nogle områder har formaliseret tilbagemelding fra deltagere i samarbejdsprocesser, kommunikation med videre. Hvor det ikke er tilfældet, bør uddannelsesstedet udarbejde en procedure for tilbagemelding, som kan indgå i læringen enten i form af direkte mundtlig feedback eller i form af skriftlig feedback, som kan indgå i drøftelser med kolleger og vejleder.

Kvalitetsudviklingsarbejde

Herved forstås anvendelse af kvalitetsudviklings metode, typisk udført på ansættelsesstedet med et emne anvist af vejleder eller fundet i samarbejde med denne.

Udarbejdelse af projektopgave

I den samfundsmedicinske speciallægeuddannelse er der krav til den uddannelsessøgende om udarbejdelse af en projektopgave som led i forskningstræning. Den uddannelsessøgende skal lære at udvikle eget facit blandt mange løsningsmodeller og gøre sin egen holdning klar. Der kan anvendes metoder fra kvantitativ og/eller kvalitativ samfundsmedicinsk metode.

Fokuserede samfundsmedicinske ophold

Størstedelen af kompetencerne i målbeskrivelsen kan erhverves ved ansættelse på samfundsmedicinske ansættelsessteder samt kliniske arbejdssteder på sygehuse og i almen praksis. En del læres under de teoretiske kurser og i forbindelse med forskningstræning (se kapitel 4).

Nogle kompetencer kan læres i relation til den samfundsmedicinske praksis uden en egentlig ansættelse inden for det pågældende arbejdsfelt. For at sikre, at alle kompetencer opnås, kan der i hoveduddannelsen indlægges fokuserede korterevarende ophold (fx.2 uger) på ansættelsessteder, der dækker arbejdsfelter, som den uddannelsessøgende læge ikke opnår erfaring med gennem ansættelse i introduktions- eller hoveduddannelse.

Den uddannelsessøgende læge indgår under sådanne ophold i det daglige arbejde i institutionen uden eget sagsbehandlingsansvar og under fortsat ansættelse på sin stamafdeling under hoveduddannelsen.

Det forudsættes, at de ansættelsessteder, der påtager sig at tilbyde fokuserede samfundsmedicinske ophold, laver et program for opholdet inklusive program for tilknyttet teoretisk læsestof. I målbeskrivelsen er der angivet krav om konkrete dokumenterede kompetencer, som kan opnås under disse fokuserede ophold.

De konkrete aftaler om fokuserede ophold på kliniske afdelinger eller i almen praksis indgås mellem hovedvejleder og den enkelte uddannelsessøgende læge samt med stedet for opholdet.

Under **evalueringsstrategi** er anvendt følgende begreber, som hermed defineres:

Struktureret kollegial bedømmelse

Herved forstås en umiddelbar vurdering og en senere opfølgning på praktiske kompetencer, som den uddannelsessøgende læge har demonstreret i udførelsen af arbejdsopgaver. Det er en fordel, at uddannelsesstedet for specifikke kompetencer udarbejder en struktur for denne feedback i form af checkliste eller lignende. Det er en forudsætning for feedback, at arbejdet tilrettelægges på en sådan måde, at vejleder og kolleger kan observere den uddannelsessøgende i udførelsen af arbejdsopgaver.

Struktureret samtale med vejleder

Det er en samtale (ikke en overhøring) hvor der foregår en vurdering af casepræsentationer, feedback på observationer, gennemgang af porteføljen, drøftelse af refleksioner med mere. Her er ikke tale om den løbende daglige korrektion og vejledning, som påhviler alle på en arbejdsplads, der samtidig er et uddannelsessted, men om strukturerede aftalte samtaler med en udpeget vejleder og/eller hovedvejleder.

Kursusevaluering

Udbytte af kursus forudsætter aktiv deltagelse, herunder selvstændige og aktive bidrag til gruppearbejder, fremlæggelse af gruppearbejde og forberedelse til kurserne. En forudsætning for godkendelse af teoretiske kurser er derfor en aktiv deltagelse, dvs. både tilstedeværelse, relevant forberedelse og aktiv deltagelse i diskussioner, opgaveløsning mv. Der kan suppleres med egentlig eksamen ved afslutning af det teoretiske kursus. Evaluering af den aktive deltagelse gives af kursusansvarlige.

Det teoretiske kursus lægger op til anvendelse af den indlærte teori i den samfundsmedicinske ansættelse. En redegørelse for relevant teoretisk viden i forbindelse med samfundsmedicinske problemstillinger indgår derfor i evaluering af teoretisk viden. Anvendeligheden af færdigheder opnået i det teoretiske kursus forudsættes evalueret af den samfundsmedicinske vejleder.

Om evaluering generelt

Der skelnes mellem vurdering af den uddannelsessøgende læges kompetencer og vurdering af læringsrammerne.

Vurdering af den uddannelsessøgende læges kompetencer

Den anvendte metode til kompetencevurdering skal kunne afgøre, om den uddannelsessøgende læge *har eller ikke har* erhvervet den pågældende kompetence. Kompetencekravene er derfor formuleret på en sådan måde, at det med den/de anviste metoder til evaluering kan afgøres, om den uddannelsessøgende læge har erhvervet den pågældende kompetence eller ej.

Kompetencevurdering foretages løbende i uddannelsesforløbet med henblik på dokumentation, evaluering og eventuel justering af uddannelsen undervejs. Det er væsentligt, at de kompetencer, der evalueres, bredt afspejler det, den uddannelsessøgende læge skal kunne.

Vurdering af læringsrammerne

Læringsrammer henviser til de rammer, der betinger uddannelsesmiljøet og læreprocesserne. Det kan eksempelvis være rammer, som skabes af arbejdskultur, menneskelige ressourcer, uddannelseskultur, arbejdstider og organisatoriske forhold.

Uddannelsesprogram og –plan, funktioner

For hvert uddannelsesforløb udarbejdes et *uddannelsesprogram* ud fra målbeskrivelsen. Det skal af uddannelsesprogrammet fremgå, i hvilke uddannelseselementer de enkelte kompetencer forudsættes opnået. I uddannelsesprogrammet skal indgå et afsnit om læringsrammerne, inklusive definition af vejlederfunktionen. Det skal ved udfærdigelse af uddannelsesprogrammer angives, at læringsrammerne skal vurderes.

En *uddannelsesplan* udarbejdes for hvert enkelt individuelt uddannelsesforløb i et samarbejde mellem vejleder og uddannelsessøgende læge på baggrund af uddannelsesprogrammet og den enkelte uddannelsessøgende læges forudsætninger. Uddannelsesplanen revideres løbende i uddannelsesforløbet.

Vigtige funktioner i speciallægeuddannelsen

Uddannelsesansvarlig overlæge, hovedvejleder og daglige kliniske vejledere

I den ny speciallægeuddannelse ligger fokus på den uddannelsessøgendes egen læring af komplekse kompetencer i klinisk-paraklinisk virksomhed, og ikke på undervisning. Den pædagogiske opgave bliver således at tilrettelægge et optimalt læringsmiljø i afdelingen for de uddannelsessøgende, hvilket ikke kun kræver pædagogisk tænkning men også ledelse, organisation og administration. Formålet med dette er at optimere den enkeltes læring af alle målbeskrivelsens kompetencer. Den *uddannelsesansvarlig overlæge, hovedvejleder og daglige kliniske vejledere* har ansvaret for dette og ansvaret for, at uddannelsen bliver gennemført med den krævede kvalitet. Hvordan disse funktioner samordnes fremgår af Tabel 1. Det understreges, at enhver ansat læge har pligt til at medvirke i afdelingens uddannelsesmiljø.

I professionsuddannelser kan der også findes en *mentor*. Denne er oftest en ældre kollega som deltager frivilligt og af ideelle grunde uden ansvar som ansat og deltager således ikke i planlægning og gennemføring af uddannelsen, men fungerer kun som rådgiver og støtte for den uddannelsessøgende læge. Erfaringen viser at en godt fungerende mentor kan være til stor nytte i en professionsuddannelse. At opsøge en mentor og fungere som mentor er frivilligt fra begge sider. Det overlades derfor til den uddannelsessøgende læges eget skøn at søge en mentor. Da

denne funktion i den postgraduate lægeuddannelse ikke kræves, bliver den ikke beskrevet her. Enkelte specialer eller regioner kan vælge at lægge mentorfunktionen i mere faste rammer.

Uddannelsesansvarlig overlæge

Den administrative funktion af speciallægeuddannelsen varetages i sygehusafdelinger af en *uddannelsesansvarlig overlæge* som er ansat i en sygehusafdeling med et særligt ansvar for videreuddannelsen beskrevet i en funktionsbeskrivelse. Den uddannelsesansvarlige overlæge refererer til afdelingsledelsen vedrørende den lægelige videreuddannelse. I uddannelsen til almen praktiserende læge benævnes modsvarende funktion *praksiskoordinator*, som er ansat direkte af amterne.

Arbejdsopgaverne:

- Overordnet sikre læringsmiljøet i afdelingen.
- Sikre at der forefindes uddannelsesprogrammer for afdelingens typer af uddannelsesstillinger.
- Sikre at der bliver udarbejdet en uddannelsesplan for den uddannelsessøgende.
- Planlægge fokuserede ophold og sikre gennemførelse af dem.
- Sikre videreførelse af den uddannelsesmæssige status ved skift af hovedvejledere i uddannelsesforløbet.
- Planlægge og sikre program for introduktion i afdelingen.
- Sikre at enhver uddannelsessøgende tildeles en hovedvejleder.
- Engagere og instruerer daglige kliniske vejledere.
- Sikre hovedvejleders og daglige kliniske vejleders arbejdsopgaver ved den ledende overlæge.
- Deltage i håndteringen af u hensigtsmæssige uddannelsesforløb.
- Sikre at opnåede kompetencer bliver attesteret.
- Sikre at evaluering af uddannelsen udføres.
- Give afdelingen feed back på uddannelsen, iværksætte og gennemføre kvalitetsudviklingsarbejde.

Hovedvejleder

Den uddannelsesansvarlige overlæge sørger for, at alle uddannelsessøgende læger i en afdeling har en hovedvejleder. Denne er en læge, der er senior i forhold til den uddannelsessøgende.

Hovedvejlederen har en helt central rolle og pålægges ansvar for den praktiske gennemførelse af én eller flere uddannelsessøgendes forløb i afdelingen.

Arbejdsopgaverne:

- Sætte sig grundigt ind i uddannelsesprogrammet for det gældende uddannelsesforløb.
- Udarbejde en uddannelsesplan sammen med den uddannelsessøgende for uddannelsesforløbet i afdelingen.
- Sikre at uddannelsesplanen bliver gennemført.
- Sikre løbende justering af uddannelsesplanen.
- Informere daglige kliniske vejledere om uddannelsesplanen.
- Være ansvarlig for at introduktionsprogrammet bliver gennemført.
- Anvende pædagogiske redskaber sammen med den uddannelsessøgende, fx ugentlige/månedlige læringskontrakter. Evt. uddelegeres opgaven.
- Yde daglig klinisk vejledning og give feedback.
- Gennemføre fortløbende vejledersamtaler.
- Inddrage den uddannelsesansvarlige overlæge i u hensigtsmæssige uddannelsesforløb.
- Evaluere enkelte kompetencer.
- Attestere at de til uddannelsesforløbet svarende kompetencer er opnået.

Daglig klinisk vejleder

Vejledning af den uddannelsessøgende kan og bør ikke varetages af en enkeltperson. I den daglige arbejdsituation har hver ansat læge et ansvar som vejleder. Efter delegering fra den uddannelsesansvarlige overlæge kan den daglige kliniske vejleder evaluere og attestere opnåelsen af enkeltkompetencer for de uddannelsessøgende læger.

Arbejdsopgaverne:

- Holde sig orienteret om uddannelsesplaner for afdelingens uddannelsessøgende læger.

- Deltage i gennemførelse af introduktionsprogrammet.
- Anvende pædagogiske redskaber, efter delegering, fx ugentlige/månedlige læringskontrakter, sammen med den uddannelsessøgende.
- Yde daglig klinisk vejledning og give feedback.
- Evaluere, efter delegering, enkelte kompetencer eller delkompetencer og rapportere til hovedvejleder.

Uddannelsesansvarlig overlæge, Hovedvejleder og Daglige kliniske vejledere

Funktionsområder	Uddannelsesansvarlig overlæge	Hovedvejleder (en udpeget)	Daglig klinisk vejleder (flere personer)
Uddannelsesprogram	- Sikrer at der forefindes uddannelsesprogrammer for afdelingens typer af uddannelsesstillinger	- Sætter sig grundigt ind i uddannelsesprogrammet for det gældende uddannelsesforløb	
Uddannelsesplan	- Sikrer at der bliver udarbejdet en uddannelsesplan til den uddannelsessøgende - Planlægger fokuserede ophold og sikrer gennemførelsen af dem - Sikrer videreførelse af den uddannelsesmæssige status ved skift af hovedvejledere i uddannelsesforløbet	- Udarbejder sammen med den uddannelsessøgende en uddannelsesplan for forløbet i afdelingen - Sikrer at uddannelsesplanen bliver gennemført - Sikrer løbende justering af uddannelsesplanen - Informerer daglige kliniske vejledere om uddannelsesplanen	- Er forpligtiget til at holde sig orienteret om uddannelsesplaner for afdelingens uddannelsessøgende læger
Introduktionsprogram	- Sikrer program for introduktion i afdelingen	- Er ansvarlig for at programmet for introduktion i afdelingen bliver gennemført	- Deltager i gennemførelse af program for introduktion i afdelingen
Klinisk vejledning	- Sikrer at enhver uddannelsessøgende tildeles en hovedvejleder - Engagerer og instruerer daglige kliniske vejledere - Sikrer hovedvejleders og daglige kliniske vejleders arbejdsopgaver ved den ledende overlæge - Deltager i håndteringen af uhensigtsmæssige uddannelsesforløb - Engagerer og instruerer daglige kliniske vejledere	- Anvender sammen med den uddannelsessøgende i fornødent omfang pædagogiske redskaber, fx ugentlig/månedlig læringskontrakter. - Evt. uddelegeres opgaven. - Yder daglig klinisk vejledning og giver feedback - Gennemfører fortløbende vejledersamtaler - Inddrager den uddannelsesansvarlige overlæge i uhensigtsmæssige uddannelsesforløb	- Anvender, efter delegering, sammen med den uddannelsessøgende i fornødent omfang pædagogiske redskaber, fx ugentlig/månedlig læringskontrakter - Yder daglig klinisk vejledning og giver feedback
Evaluerings af den uddannelsessøgende	- Sikrer at opnåede kompetencer bliver	- Evaluerer enkelte kompetencer	- Evaluerer efter delegering enkelte kompetencer

	attesteret	- Attesterer at de til uddannelsesforløbet svarende kompetencer er opnået	cer eller delkompetencer og rapporterer til hovedvejleder
Evaluering af uddannelsen	- Sikrer at evaluering af uddannelsen udføres - Giver afdelingen feedback, iværksætter og gennemfører kvalitetsudviklingsarbejde		

4. Teoretiske kurser og forskningstræning

Tværfaglige kurser

I den lægelige videreuddannelse indgår obligatoriske tværfaglige kurser i kommunikation, læring, vejledning, administration, ledelse og samarbejde. Disse kurser støtter speciallægeuddannelsen i samfundsmedicin, og i mange tilfælde vil den samfundsmedicinske læring under ansættelse og i specialespecifikke teoretiske kurser bygge direkte videre på det grundlag, som de tværfaglige kurser har lagt.

I målbeskrivelsen er de tværfaglige kurser ikke direkte angivet som læringsstrategi ud for enkeltkompetencer (bortset fra for kommunikatoren), idet det konkrete indhold af kurserne endnu ikke er kendt. Evaluering af kompetencer opnået i kursusforløbet forudsættes evalueret i den samfundsmedicinske og evt. kliniske ansættelse. Kurserne har kun mening, når de understøtter kompetencer fra målbeskrivelsen, og det er derfor disse kompetencer, der skal evalueres. Det samme gælder for de specialespecifikke kurser.

Specialespecifikke kurser

Retningslinierne for de specialespecifikke kurser afsætter som udgangspunkt en ramme på i alt 30 dage á 7 timer (dvs. max 210 timer) til de specialespecifikke kurser. Kursernes indhold fastlægges på baggrund af målbeskrivelsen for specialet samfundsmedicin inden for områderne: Sundhedsjura, håndtering af smitsomme sygdomme og miljøproblemer samt sociallovgivning, medicinsk sociologi, folkesundhed (også internationalt) og forebyggelsesstrategi, evaluering af sundhedsprogrammer, sundhedsvæsenets organisation og ledelse (også internationalt) samt kvalitetsudvikling og MTV (videregående i forhold til det tværgående kursus).

Kurserne tilrettelægges ud fra de mulige kursustilbud på en sådan måde, at kurserne understøtter læring i den bredest mulige del af de samfundsmedicinske kompetencer. Ansvarlig herfor har Dansk Selskab for Samfundsmedicin (DSSAM). Kursusforløb er tidligere tilrettelagt i et samarbejde med Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin i et fælles kursusudvalg. Såfremt dette samarbejde ikke videreføres, overgår ansvaret til Videreuddannelsesudvalget under DSSAM.

Som det fremgår af sidste afsnit, vil DSSAM i vid udstrækning søge at benytte sig af eksisterende undervisningstilbud på universitetsniveau, hvor dette er dækkende for specialets kursusbehov.

Dette vil betyde en udvikling i specialets teoretiske kurser, der bevirker, at en detaljeret beskrivelse af kurserne i målbeskrivelsen risikerer at give for store bindinger for tilrettelæggelsen. Centralt for kursustilbuddene er målbeskrivelsens kompetencer, ligesom læringsstrategien i mange tilfælde angiver, at centrale teoretiske kompetencer skal være dækket af kursustilbuddet.

Forskningstræning

Den samfundsmedicinske speciallæge skal kunne anvende kvantitativ epidemiologisk metode og spørgeskemateknik som beskrevet i målbeskrivelsen og skal herudover kritisk kunne analysere og vurdere forskningsresultater baseret på samfundsvidenskabelige metoder inden for sociologi, organisationsteori og sundhedsøkonomi. Det meget brede felt af forskningsmetoder, som kræves

af den samfundsmedicinske speciallæge, skal ses på baggrund af, at de samfundsvidenskabelige forskningsmetoder stort set ikke indgår i det prægraduate studie, og de epidemiologiske kun med meget lille vægt. Det stiller særlige krav til den forskningsteoretiske kvalificering af samfundsmedicinere.

Den samfundsmedicinske uddannelsessøgende læge skal kunne udarbejde et samfundsmedicinsk relevant projekt i tilknytning til hoveduddannelsen inden for et emne, som fastlægges sammen med den udpegede projektvejleder. Dette projekt skal blandt andet demonstrere færdigheder inden for:

- udarbejdelse af projektprotokol
- epidemiologisk metode
- basal biostatistik
- videnskabsetik
- skriftlig formidling (rapport eller videnskabelig publikation)
- væsentlige yderligere færdigheder nævnt i målbeskrivelsen inden for arbejde med folkesundhed, forebyggelse, spørgeskemateknik, kvalitativ metode, sundhedsøkonomisk metode, organisationsteori, kvalitetsudvikling m.fl.

Der henvises i øvrigt til målbeskrivelsens kompetencemål inden for forskningsmetodologi.

Arbejdet med det samfundsmedicinske projekt kræver, at også de samfundsmedicinske arbejdspladser vil medvirke. Dels ved at hjælpe med at anvise egnede projekter, dels ved at give den fornødne støtte til projektets gennemførelse både som opbakning til projektet og i form af ressourcer (tid) til projektskrivning, dataindsamling med videre. Projekterne vil normalt udgøre en del af ansættelsesstedernes arbejds- og udviklingsopgaver, hvorfor en væsentlig del af projektet vil kunne udføres i arbejdstiden. Projektformulering og som minimum udarbejdelse af projektprotokol forudsættes udført i forbindelse med kursusperioden. Det fortsatte projektarbejde udføres på arbejdspladsen som en del af lægens arbejde eller under frikøb herfra.

Udarbejdelsen af projekt støttes af forskningsmetodologiske kurser inden for områderne:

- epidemiologi og biostatistik
- spørgeskemateknik
- sundhedsøkonomisk og organisationsteoretisk metode
- sociologisk metode, herunder kvalitative metoder.

Det foreslås, at såvel de specialespecifikke teoretiske som de forskningsmetodologiske kursersamles i en kursuspakke, der eventuelt kan udbydes af MPH-uddannelserne i Danmark eller andre kursusudbydere med tilsvarende akademiske lærerkræfter og interesseområde. De nærmere vilkår herfor må aftales med Sundhedsstyrelsen. Som anført forudsættes det endvidere, at projektformulering og som minimum udarbejdelse af projektprotokol for forskningstræning udarbejdes i forbindelse med denne kursusperiode.

Medicinsk ekspert – Generelle kompetencer

Kompetencekrav – Mål	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Efter introduktionsuddannelsen kunne varetage sagsbehandling på områder, som omhandler væsentlige sygdomsbilleder i en samfundsmedicinsk sammenhæng	I introduktionsansættelsen tildeles opgaver som indebærer anvendelse af viden om folkesundhed og Drøftelse med kolleger og vejleder og Casepræsentation i porteføljen	Struktureret kollegial bedømmelse og Struktureret samtale med vejleder
Kunne redegøre for og identificere de samfundsmæssige og kulturelle betingelser for befolkningens sundhed og sygelighed samt kunne sætte denne viden ind i en historisk og kulturel sammenhæng	Teoretisk undervisning	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne varetage sagsbehandling, som omhandler overordnede politiske prioriteringer og programmer for sundhedsområdet	Tildeling af opgaver som kræver viden om politiske prioriteringer og programmer og Refleksion over praksis	Struktureret samtale med vejleder
Kunne varetage sagsbehandling på baggrund af principper for offentlig forvaltning	Tildeling af opgaver som kræver viden om offentlig forvaltning og Refleksion over praksis	Struktureret samtale med vejleder
Kunne redegøre for forskellige principper i opbygning, finansiering og organisering af behandlende, sygdomsforebyggende og sundhedsfremmende sundhedssystemer	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppearbejde	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne anvende enkle sundhedsøkonomiske analyser	Tildeling af opgaver som kræver viden om sundhedsøkonomi og Refleksion over praksis	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Kunne redegøre for de væsentligste sundhedsproblemer, sygdomsfremkaldende faktorer og folkesundhedsfremmende initiativer i relation til folkesundheden i udviklingslande	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppearbejde	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne redegøre for de vigtigste faktorer som har ført til flygtningeproblemer og for disse problemers betydning	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppearbejde	Kursusevaluering og

for folkesundheden		Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne redegøre for immigrationens betydning for folkesundheden i Danmark	Teoretisk undervisning	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne anvende metoder til kvalitetsudvikling samt redegøre for væsentligste begreber og deres anvendelsesområder	Deltagelse i mindst et kvalitetsudviklingsarbejde omfattende de nævnte begreber/metoder og Casepræsentation i porteføljen	Struktureret kollegial bedømmelse og Struktureret samtale med vejleder
Kunne redegøre for metoder og teori fra medicinsk teknologivurdering	Teoretisk undervisning	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden

Medicinsk ekspert – Administrativ medicin

Kompetencekrav – Mål	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Efter introduktionsuddannelsen kunne planlægge og gennemføre et sagsforløb	Tildeling af sagsforløb, som udføres under supervision og Drøftelse med kolleger og vejleder og Casepræsentation i porteføljen	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af opgave
Kunne redegøre for principperne i det lovpligtige samarbejde omkring amternes sundhedsplaner og kommunernes sundhedsredegørelser	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppearbejde	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne redegøre for væsentlige interessenter i det danske sundhedsvæsen	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppearbejde	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne handle i overensstemmelse med principperne i lovtjekter	Varetagelse af sagsbehandling under supervision	Struktureret samtale med vejleder
Kunne træffe afgørelser, rådgive i og lave indstillinger i enkeltstager i overensstemmelse med lovgivning og administrativ praksis på et givet område	Varetagelse af sagsbehandling under supervision og Casepræsentation i porteføljen	Struktureret kollegial bedømmelse og Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af opgave
Kunne redegøre for principperne i lovgivning af betydning for folkesundheden	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppearbejde	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne redegøre for principper for bekæmpelse af smittsomme sygdomme, samt for forebyggelse af smitteudbredning ved udbrud af tilfælde af smittsomme sygdomme	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppearbejde	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne redegøre for væsentlige miljømedicinske forhold	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppearbejde	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne redegøre for lovgrundlag og fagligt/teoretisk	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og	Kursusevaluering

grundlag for beredskabsplanlægning samt for værktøjer til håndtering af samfundsmedicinerens opgaver i forbindelse med beredskabsplanlægning og beredskabet konkret	gruppearbejde	og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne redegøre for generelle organisationsteorier og forskellige principper for organisationers opbygning og funktionsmåde samt for forskellige teorier om organisationers virke	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppearbejde	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne udarbejde et beslutningsoplæg til politisk eller administrativt forum i relevant sprog og form	Under supervision udarbejde et beslutningsoplæg til relevant forum.	Struktureret kollegial bedømmelse

Medicinsk ekspert – Socialmedicin		
Kompetencekrav – Mål	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Efter introduktionsuddannelsen kunne redegøre for betydningen af social ulighed i sundhed og muligheder for indsats inden for dette område	Selvstændigt studie, deltagelse i konferencer og møder og Diskussioner med kolleger ud fra konkrete sagsforløb	Struktureret samtale med vejleder
Kunne redegøre for det socialmedicinske sundheds- og sygdomsbegreb, samt for arbejde med ressourceprofiler og andre specifikke socialmedicinske arbejdsmetoder	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppediskussion	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne identificere de samfundsmæssige, kulturelle og subjektive betingelser for børn, unge, voksne og ældres aktuelle livs- og sygdomssituation på samfundsniveau og på individniveau	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppediskussion Evt. også Varetagelse af opgaver under ansættelse	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne redegøre for børns og unges livsvilkår samt for børns personlighedsudvikling i forhold til at kunne anvende de indsatsmuligheder der findes overfor børn med særlige behov	Teoretisk undervisning med anvendelse af cases og gruppediskussion	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne medvirke til at identificere ressourcer hos den enkelte og udarbejde handleplaner på baggrund af indsigt i helbredsforhold, psykologiske og sociale forhold i samarbejde med personen og andre specialister	Varetagelse af opgaver i socialforvaltning, social institution, i almen praksis eller sygehusafdeling (eventuelt fokuseret samfundsmedicinsk ophold) og Casepræsentation i porteføljen	Struktureret kollegial bedømmelse og Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af casepræsentation
Kunne medvirke til at afklare socialmedicinske problemstillinger i forhold til personer med nedsat funktionsevne, herunder socialt udstødte og personer med medicinsk uforklarlige sygdomme	Varetagelse af opgaver i socialforvaltning, social institution, i almen praksis eller sygehusafdeling (eventuelt fokuseret samfundsmedicinsk ophold)	Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne optage en socialmedicinsk journal	Varetagelse af opgaver i socialforvaltning, social institution, i almen praksis eller sygehusafdeling og Under ansættelse eller fokuseret samfundsmedicinsk ophold skrive journal og portefølje/føre denne (som casepræsentation)	Struktureret kollegial bedømmelse og Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af casepræsentation
Kunne redegøre for journalføringsprincipper i socialmedicinske sager	Teoretisk undervisning	Kursusevaluering og

		Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne identificere børn, der er truet psykisk, socialt og somatisk, samt kunne deltage i samarbejdet om det truede barn	Varetagelse af opgaver med børn og unge i socialforvaltning, social institution, i almen praksis eller sygehusafdeling (eventuelt fokuseret samfundsmedicinsk ophold) og Casepræsentation i portefølje	Vurdering af opgavevaretagelsen af kolleger og vejleder under den kliniske ansættelse og Vejleders bedømmelse af casepræsentation

Medicinsk ekspert – Kliniske kompetencer		
Kompetencekrav – Mål	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Selvstændigt kunne diagnosticere, iværksætte initial behandling ved behov og foretage relevant henvisning eller tilkalde fornøden bistand ved akutte behandlingskrævende tilstande	Varetagelse af praktisk klinisk arbejde med akutte patienter i almen praksis eller på sygehusafdeling, herunder deltagelse i vagtarbejde og Casepræsentation af patientforløb i portefølje	Vurdering af opgavevaretagelsen af kolleger og vejleder under den kliniske ansættelse. og Samfundsmedicinsk vejleders bedømmelse af casepræsentation
Selvstændigt kunne varetage kliniske opgaver ved de almindeligst forekommende intern medicinske sygdomme , herunder kunne: <ul style="list-style-type: none"> • Modtage, diagnosticere og opstille yderligere plan for diagnostik og behandling • Påbegynde behandling, monitorere behandlingseffekt, og foretage adækvat justering og opfølgning • Følge sygdomsforløb med aktiv deltagelse i alle faser, inklusive efterkontrol og/eller genhenvisning til primærsektoren 	Selvstændig og superviseret varetagelse af praktisk klinisk arbejde i almen praksis eller på medicinsk sygehusafdeling og Casepræsentation af patientforløb i portefølje	Vurdering af opgavevaretagelsen af kolleger og vejleder under den kliniske ansættelse og Samfundsmedicinsk vejleders bedømmelse af casepræsentation
Selvstændigt kunne varetage kliniske opgaver ved patienter med almindeligste neurologiske sygdomme , herunder kunne: <ul style="list-style-type: none"> • Modtage, diagnosticere og opstille yderligere plan for diagnostik og behandling • Påbegynde behandling, monitorere behandlingseffekt, og foretage adækvat justering og opfølgning • Følge sygdomsforløb med aktiv deltagelse i alle faser, inklusive efterkontrol og/eller genhenvisning til primærsektoren 	Selvstændig og superviseret varetagelse af praktisk klinisk arbejde i almen praksis eller på sygehusafdeling og Casepræsentation af patientforløb i portefølje	Vurdering af opgavevaretagelsen af kolleger og vejleder under den kliniske ansættelse og Samfundsmedicinsk vejleders bedømmelse af casepræsentation
Selvstændigt kunne varetage kliniske opgaver ved patienter med psykiske symptomer , herunder kunne: <ul style="list-style-type: none"> • Modtage, diagnosticere og opstille yderligere plan for diagnostik og behandling • Påbegynde behandling, monitorere behand- 	Selvstændig og superviseret varetagelse af praktisk klinisk arbejde i almen praksis eller på sygehusafdeling og Casepræsentation af patientforløb i portefølje	Vurdering af opgavevaretagelsen af kolleger og vejleder under den kliniske ansættelse og Samfundsmedicinsk vejleders bedømmelse af casepræsentation

<p>lingseffekt, og foretage adækvat justering og opfølgning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Følge sygdomsforløb med aktiv deltagelse i alle faser, inklusive efterkontrol og/eller genhenvisning til primærsektoren 		
<p>Selvstændigt kunne varetage kliniske opgaver ved patienter med mistanke om eller konstateret cancer, herunder kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modtage, diagnosticere og opstille yderligere plan for diagnostik og behandling • Påbegynde behandling, monitorere behandlingseffekt, og foretage adækvat justering og opfølgning • Følge sygdomsforløb med aktiv deltagelse i alle faser, inklusive efterkontrol og/eller genhenvisning til primærsektoren 	<p>Selvstændig og superviseret varetagelse af praktisk klinisk arbejde i almen praksis eller på sygehusafdeling og Casepræsentation af patientforløb i portefølje</p>	<p>Vurdering af opgavevaretagelsen af kolleger og vejledere under den kliniske ansættelse og Samfundsmedicinsk vejleders bedømmelse af casepræsentation</p>
<p>Selvstændigt kunne varetage kliniske opgaver ved patienter med almindeligst forekommende kirurgiske eller gynækologiske symptomer, herunder kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modtage, diagnosticere og opstille yderligere plan for diagnostik og behandling • Påbegynde behandling, monitorere behandlingseffekt, og foretage adækvat justering og opfølgning • Følge sygdomsforløb med aktiv deltagelse i alle faser, inklusive efterkontrol og/eller genhenvisning til primærsektoren 	<p>Selvstændig og superviseret varetagelse af praktisk klinisk arbejde i almen praksis eller på kirurgisk, urologisk eller gynækologisk sygehusafdeling og Casepræsentation af patientforløb i portefølje</p>	<p>Vurdering af opgavevaretagelsen af kolleger og vejledere under den kliniske ansættelse og Samfundsmedicinsk vejleders bedømmelse af casepræsentation</p>
<p>Selvstændigt kunne varetage kliniske opgaver ved patienter med symptomer fra bevægeapparatet, herunder kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modtage, diagnosticere og opstille yderligere plan for diagnostik og behandling • Påbegynde behandling, monitorere behandlingseffekt, og foretage adækvat justering og opfølgning • Følge sygdomsforløb med aktiv deltagelse i alle 	<p>Selvstændig og superviseret varetagelse af praktisk klinisk arbejde i almen praksis eller på sygehusafdeling og Casepræsentation af patientforløb i portefølje</p>	<p>Vurdering af opgavevaretagelsen af kolleger og vejledere under den kliniske ansættelse og Samfundsmedicinsk vejleders bedømmelse af casepræsentation</p>

faser, inklusive efterkontrol og/eller genhenvisning til primærsektoren		
Kunne redegøre for misbrugstilstandes ætiologi, epidemiologi og sygdomsforløb samt for relevante akutte og opfølgende behandlingstilbud ved misbrugstilstande	Deltagelse i teoretisk samfundsmedicinsk kursus samt varetagelse af praktisk klinisk arbejde i almen praksis eller på sygehusafdeling eller i misbrugsklinik	Kursusevaluering og vurdering af opgavevaretagelsen af kolleger og vejledere under klinisk og/eller samfundsmedicinsk ansættelse
Kunne rådgive om, og vurdere behovet for rehabilitering ved kroniske sygdomme	Selvstændig og superviseret varetagelse af praktisk klinisk arbejde i almen praksis eller på sygehusafdeling og Casepræsentation af patientforløb i portefølje	Vurdering af opgavevaretagelsen af kolleger og vejledere under den kliniske ansættelse og Samfundsmedicinsk vejleders bedømmelse af casepræsentation
Kunne anvende viden klinisk viden og kliniske færdigheder i en samfundsmedicinsk sammenhæng	I de samfundsmedicinske ansættelser tildeles opgaver, der kræver lægefaglig indsigt	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Kunne varetage sagsbehandling i det samfundsmedicinske arbejde ud fra viden og erfaring om organisering af, samarbejdet på og praktiske aspekter i øvrigt af arbejdet på forskellige kliniske sygehusafdelinger eller almen praksis	I de samfundsmedicinske ansættelser tildeles opgaver der kræver lægefaglig indsigt	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Kunne varetage sagsbehandling i det samfundsmedicinske arbejde ud fra viden og erfaring med sprogbrug og paradigmer for journaler på kliniske afdelinger og almen praksis	I de samfundsmedicinske ansættelser tildeles opgaver der kræver lægefaglig indsigt	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Kunne syntetisere lægefaglige informationer og kunne drage konklusioner i forhold til den samfundsmedicinske funktion	Tildeling af opgaver i den samfundsmedicinske ansættelse, der indebærer krav om anvendelse af denne kompetence	Struktureret kollegial bedømmelse, herunder vurdering af den udførte opgave

Medicinsk ekspert – Forskningsmetodologi		
Kompetencekrav – Mål	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Kunne redegøre for principper i opbygning og anvendelse af væsentlige registre af betydning for det samfundsmedicinske arbejde og for principper, muligheder og begrænsninger i samkørsel af registre	Teoretisk undervisning i forskningsmetodologi	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
I projektarbejdet kunne anvende udvalgte kvalitative og/eller kvantitative metoder	Gennemføre selvstændigt projekt som led i forsknings- træning med anvendelse af samfundsmedicinsk relevante kvantitative og/eller kvalitative metoder og med et samfundsmedicinsk relevant emne samt præsentation heraf i form af relevant affattet rapport eller artikel	Vurdering af gennemført projekt ved vejleder og ekstern bedømmer
Kunne anvende et databehandlingsprogram til udarbejdelse af relevante statistikker til brug for belysning af samfundsmedicinske problemstillinger	Gennemføre selvstændigt projekt med anvendelse af databehandlingsprogram	Vurdering af gennemført projekt ved vejleder og ekstern bedømmer
Kunne redegøre for væsentligste epidemiologiske og andre kvantitative forskningsmetodologiske begreber samt anvendelsen af disse	Teoretisk undervisning i forskningsmetodologi	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne redegøre for væsentligste statistiske begreber samt anvendelsen af disse	Teoretisk undervisning i forskningsmetodologi	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne anvende udvalgte deskriptive og analytiske metoder og præsentere resultaterne heraf	Teoretisk undervisning i forskningsmetodologi med gennemgang af de enkelte emner og individuel og/eller gruppebaseret opgaveløsning suppleret med selvstudium	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne redegøre for relevante samfundsvidenskabelige forskningsmetoder der benyttes i medicinsk sociologi og organisationsteori	Teoretisk undervisning i forskningsmetodologi med gruppe- eller individuel træning i udfærdigelse af spørgeskema og løsning af opgaver som kræver kendskab til visse samfundsvidenskabelige metoder	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne udfærdige et spørgeskema	Teoretisk undervisning og træning i udfærdigelse af spørgeskema, individuelt eller i gruppe	Kursusevaluering og

		Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne vurdere nytten af screeningstests på baggrund af oplysninger om sensitivitet, specificitet og prædiktiv værdi	Teoretisk undervisning i forskningsmetodologi med anvendelse af gruppearbejde	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne redegøre kritisk for forskningsresultater og vurdere epidemiologiske studiers validitet og anvendelighed i forhold til specifikke problemstillinger	Teoretisk undervisning i forskningsmetodologi med anvendelse af gruppearbejde	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne vurdere videnskabetiske problemstillinger, behovet for godkendelse af projekt, kunne udvælge relevant undersøgelsesdesign, relevant dataindsamlingsprocedure og analysemetoder samt fortolke data, herunder vurdering af bias	Gennemføre selvstændigt projektarbejde	Vurdering af gennemført projekt ved vejleder og ekstern bedømmer
Kunne skrive en forsøgsprotokol	Gennemføre selvstændigt projektarbejde	Vurdering af gennemført projekt ved vejleder og ekstern bedømmer

Kommunikator		
Kompetencekrav – Mål	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Efter introduktionsuddannelsen kunne vurdere en given kommunikationssituation	Tildeling af opgaver der kræver kommunikation på såvel individniveau som gruppeniveau både mundtligt og skriftligt Læge/patientkontakt trænes endvidere på tværfaglige kommunikationskurser	Struktureret kollegial bedømmelse og Struktureret samtale med vejleder og Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Efter introduktionsuddannelsen kunne formidle lægefaglige oplysninger	Tildeling af opgaver som kræver denne formidling	Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne planlægge og gennemføre en formidlingsindsats	Tildeling af relevant formidlingsindsats og Feedback fra modtagere og Casepræsentation i portefølje	Struktureret samtale med vejleder
I kommunikation med enkeltpersoner kunne etablere og gennemføre en relevant og professionel samtale	Tildeling af opgaver under klinisk ansættelse eller under samfundsmedicinsk ansættelse hvor kommunikation med enkeltpersoner skal foregå og Feedback fra personer der har deltaget i kommunikationen	Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne etablere og håndtere samtaler i situationer med alvorlige diagnostiske og prognostiske forhold samt i krisesituationer	Tildeling af opgaver under klinisk ansættelse eller under samfundsmedicinsk ansættelse hvor kommunikation med enkeltpersoner skal foregå og Feedback fra deltagere i kommunikationen	Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne formidle resultatet af en konkret vurdering af risiko for individer eller grupper	Under supervision varetage en riskovurdering og en formidling heraf	Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne formidle resultater af samfundsmedicinsk forskning til forskellige målgrupper	Formidle resultater af eget projekt til relevant målgruppe og Tildeling af opgave med formidling af forskningsresultater under den samfundsmedicinske ansættelse	Struktureret kollegial bedømmelse

Samarbejder		
Kompetencekrav – Mål	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Efter introduktionsuddannelsen kunne etablere og udvikle samarbejdsrelationer med udgangspunkt i gensidig respekt i forhold til patienter/klienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere	Under supervision udføre opgaver som kræver samarbejde med nogle af de nævnte samarbejdspartnere og Drøftelse med kolleger og vejleder og Refleksion over praksis	Struktureret samtale med vejleder samt observation
Efter introduktionsuddannelsen kunne samarbejde med mange faggrupper i og udenfor sundhedsvæsenet i respekt for den forskellige faglighed	Under supervision udføre opgaver som kræver samarbejde med mange faggrupper og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder samt observation
Efter introduktionsuddannelsen kunne vurdere i hvor høj grad samarbejdet er lykkedes	Refleksion over praksis og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder
Kunne vurdere og prioritere valg af samarbejdspartnere i forhold til den aktuelle opgave	Under supervision udføre opgaver der kræver samarbejde i mindre og større grupper med deltagelse af samarbejdspartnere med forskellig faglig baggrund og interesse samt forskellig samarbejdsrelation og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Kunne indgå i det lægefaglige og tværfaglige samarbejde omkring diagnostik og behandling	Deltagelse i daglig funktion på klinisk afdeling og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder
Kunne deltage med samfundsmedicinsk viden i samspillet mellem primær og sekundær sundhedstjeneste, socialforvaltning og sociale institutioner	Under supervision varetage opgaver der involverer samspil mellem sektorerne og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder samt observation
Kunne indgå som aktiv deltager eller leder af tværfagligt team i respekt for andre deltageres faglighed	Deltage i løsning af opgaver i tværfagligt team, ad hoc eller permanent team samt refleksion over egen rolle og Feedback fra øvrige teamdeltagere	Struktureret samtale med vejleder samt observation

Leder og administrator		
Kompetencekrav – Mål	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Efter introduktionsuddannelsen kunne udarbejde en dagsorden samt optage og udarbejde et referat	Øvelser i udarbejdelse af dagsorden samt i referatteknik ved tildeling af opgaver under supervision	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Efter introduktionsuddannelsen kunne prioritere egne arbejdsopgaver	Refleksion over egen praksis	Struktureret samtale med vejleder
Efter introduktionsuddannelsen kunne fungere som mødeleder i en gruppe	Varetage mødeledelse under ansættelsen og Feedback fra deltagere i møde og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder samt observation
Kunne varetage funktionen som leder af et team	Varetage teamledelse under supervision og Feedback fra teamet og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder samt observation
Kunne motivere og engagere samarbejdspartnere	Under ansættelsen deltage i udførelse af opgaver i grupper, enten som formand eller som deltager og Feedback fra arbejdsgruppen og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder
Kunne tage initiativ til og gennemføre ændringer i arbejdsgange samt medvirke til revision af administrativ praksis for eget og andres arbejde inden for rammerne af gældende lovgivning	Deltage i opgave under ansættelsen som indebærer vurdering af interne arbejdsgange og praksis og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder
Kunne medvirke til at formulere visioner og mål for arbejdet i egen afdeling/institution	Deltage i opgaver under ansættelsen som indebærer arbejde med visioner og mål og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder
Kunne redegøre for principperne i projektledelse og projektstyring	Deltagelse i teoretisk kursus i organisationsteori	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden

Kunne opstille et budget for gennemførelse af en afgrænset opgave eller et projekt	Under supervision i ansættelsen udarbejde budget for konkret opgave (logbogføres)	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Kunne anvende relevant regnskabsteknik	Under supervision i ansættelsen anvende stedets retningslinier ved håndtering af regnskabsbilag	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave

Forebygger/sundhedsfremmer		
Kompetencekrav – Mål	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Efter introduktionsuddannelsen kunne redegøre for væsentligste terminologi og definitioner inden for forebyggelse og sundhedsfremme	Selvstændigt studie	Struktureret samtale med vejleder
Efter introduktionsuddannelsen kunne varetage sagsbehandling under anvendelse af viden om livsstilsfaktorer sammenhæng med udviklingen af sygdom i rådgivning og vejledning af enkeltpersoner og grupper	Tildeling af opgaver som kræver denne viden og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Kunne opdage og reagere på forhold af betydning for folkesundheden eller enkeltpersoners sundhed hvor rådgivning, oplysning ellers særlige tiltag er påkrævet	Varetagelse af opgaver der medfører kendskab til forhold af betydning for folkesundheden og Drøftelse med kolleger og vejleder på baggrund af eget og ansættelsesstedets arbejde, aktuelle publikationer med videre Refleksion over eget arbejde og andre forhold som man opnår kendskab til på arbejdspladsen, i medier eller i samfundet i øvrigt	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Kunne redegøre for mere komplekse begreber inden for sundhedsfremme og forebyggelse	Teoretisk undervisning	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden
Kunne anvende principper for risikovurdering	I ansættelsen eller under fokuseret ophold varetage opgave som indebærer en risikovurdering (logbogføres) og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Kunne rådgive enkeltpersoner og grupper af personer omkring udnyttelse af egne ressourcer med henblik på fremme af sundhed	Tildeling af opgaver under ansættelsen som indebærer rådgivning af såvel grupper som enkeltpersoner og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret kollegial bedømmelse

Akademiker		
Kompetencekrav – Mål	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Efter introduktionsuddannelsen på eget initiativ kunne opsøge og forbedre viden for at udvikle egne kompetencer, når dette er nødvendigt for at belyse eller afklare en samfundsmedicinsk problemstilling	Aktiv deltagelse i dagligt arbejde, hvor læring opsøges og Drøftelse med kolleger og vejleder Litteraturliste for selvstudie portefølje føres	Struktureret samtale med vejleder
Efter introduktionsuddannelsen aktivt kunne udnytte situationer i hverdagen til mesterlære, dialog og refleksion for at optimere læring hos sig selv og andre	Refleksion over praksis og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder
Kunne analysere problemstillinger systematisk og kritisk, således at væsentlige aspekter afdækkes	Sagsbehandling under supervision og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Kunne udføre en hensigtsmæssig litteratursøgning, gennemgå litteraturen samt anvende et system til opbevaring og genfindning af litteratur	Teoretisk undervisning i forskningsmetodologi og Under ansættelse udføre opgave med behov for litteraturgennemgang under supervision	Kursusevaluering og Vejleders bedømmelse af redegørelse for relevant teoretisk viden og Struktureret samtale med vejleder, herunder vurdering af den udførte opgave
Kunne facilitere læring hos patienter, kolleger, studenter og andre, herunder hjælpe andre til at identificere uddannelses- og udviklingsbehov samt give konstruktiv feedback	Refleksion over egen indsats som underviser og formidler og Drøftelse med kolleger og vejleder Eventuelt funktion som vejleder for yngre kollega	Struktureret samtale med vejleder
Kunne forberede, gennemføre og evaluere undervisning under hensyntagen til mål med undervisningen, målgruppens behov og forudsætninger samt rammerne for undervisningen	Under ansættelsen tildeling af relevante undervisningsopgaver (logbogføres) og Evaluering ved deltagere i undervisningen internt eller eksternt	Struktureret kollegial bedømmelse

Professionel		
Kompetencekrav – Mål	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Efter introduktionsuddannelsen kunne handle i overensstemmelse med og i bevidsthed om egen kompetence	Refleksion over praksis og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder
Efter introduktionsuddannelsen kunne samarbejde med kolleger, andre faggrupper eller eksterne kontakter under iagttagelse af god samarbejdstone og forvaltningsskik	Refleksion over praksis. og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder samt observation
Efter introduktionsuddannelsen kunne handle i respekt for de lægefaglige, lovgivningsmæssige og etiske normer for læger og for samfundet som helhed	Refleksion over praksis og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder
Kunne prioritere egen arbejdsindsats og prioritere mellem forskellige arbejdsfunktioner	Refleksion over praksis og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder
Kunne handle i balance mellem personlige og faglige roller og personligt ansvar	Refleksion over praksis og Varetagelse af opgaver der indebærer samarbejde med kolleger og eksterne samarbejdspartnere	Struktureret samtale med vejleder
Kunne handle i overensstemmelse med de juridiske og administrative rammer der gælder for arbejdet, samt i overensstemmelse med hensigten med lovgivning og regelsæt	Refleksion over praksis og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder
Kunne håndtere balancen mellem hensynet til den enkelte og hensynet til samfundet, lovgivningen og det politiske system, samt kunne håndtere balancen mellem patientperspektivet og det politiske, samfundsmæssige og administrative perspektiv	Refleksion over praksis og Drøftelse med kolleger og vejleder	Struktureret samtale med vejleder
Kunne facilitere ændringer hos beslutningstagere og i befolkningen til fordel for folkesundheden på baggrund af viden og dokumentation på området	Anvendelse af viden og dokumentation erhvervet i den samfundsmedicinske praksis til påvirkning via medier, beslutningsoplæg til beslutningstagere m.v.	Struktureret samtale med vejleder

Bilag

Dansk Selskab for Samfundsmedicins forslag til opbygning af speciallægeuddannelsen i samfundsmedicin

Introduktionsuddannelse: 12 måneder

Formålet med introduktionsuddannelsen er at give den uddannelsessøgende læge et indblik i specialet, således at valget af speciale kvalificeres. De opstillede mål dækker nøglefunktioner i specialet. Den uddannelsessøgendes vurdering af specialevalg samt vurdering af den uddannelsessøgende læges egnethed i specialet foretages i et samarbejde mellem den uddannelsessøgende og vejlederen senest ved afslutningen af introduktionsuddannelsen.

Introduktionsuddannelsen omfatter ansættelse i samfundsmedicinsk introduktionsstilling i 12 måneder.

Introduktionsuddannelsen kan bestå af to forskellige ansættelser af hver 6 måneders varighed.

Ansættelsesstedet skal kunne tilbyde uddannelse svarende til de krav, der stilles i målbeskrivelsen for introduktionsuddannelsen.

Introduktionsstillinger kan eksempelvis placeres følgende steder: Embedslægeinstitutioner, Sundhedsstyrelsen, Statens Seruminstitut, sociallægeinstitutioner, sygehus- og sundhedsforvaltninger, sygehusadministrationer, misbrugscentre (oftest højst 6 måneder), arbejdsmedicinske klinikker (højst 6 måneder) og sektorforskningsinstitutter (oftest højst 6 måneder).

Hoveduddannelse: 48 måneder

Formålet med hoveduddannelsen er at erhverve de kompetencer, som en speciallæge i samfundsmedicin skal have.

Hoveduddannelsen omfatter ansættelse i samlet uddannelsesforløb af 48 måneders længde, der tilsammen sikrer, at målbeskrivelsens kompetencer opfyldes.

De enkelte uddannelsesforløb sammensættes, så den enkelte uddannelsessøgende i så vid udstrækning som muligt får tilgodeset et eventuelt ønske om en særlig samfundsmedicinsk profil allerede i uddannelsesforløbet.

Uddannelsesforløbet kan sammensættes som følger:

A. Klinisk uddannelse: 18-24 måneders ansættelse på kliniske sygehusafdelinger eller i almen praksis, eventuelt suppleret med kortvarige fokuserede ophold

Formålet med den kliniske uddannelse er at udvikle den uddannelsessøgende læges generelle kliniske færdigheder til et niveau, der ligger over turnusuddan-

nelsen, så lægen får et bredt kendskab til den medicinske referenceramme som grundlag for det fremtidige samfundsmedicinske virke.

Læger, som har et længerevarende klinisk uddannelsesforløb bag sig, for eksempel speciallæger i almen medicin, kan indgå i uddannelsesforløb, der ikke nødvendigvis indeholder 18-24 måneders klinisk ansættelse og som tilpasses den uddannelsessøgendes ønske om samfundsmedicinsk profil.

I de kliniske ansættelser indgår den uddannelsessøgende på niveau med læger i introduktionsstilling i de pågældende specialer. De enkelte ansættelser bør være af mindst seks måneders varighed. Ved ansættelse på samme sygehusenhed kan kortere ansættelser af 3-5 måneders varighed eventuelt indgå. Ansættelserne bør omfatte mindst tre specialer.

Eksempler på kliniske afdelinger, der kan være relevante for uddannelse af speciallæger i samfundsmedicin er:

Intern medicin, reumatologi, infektionsmedicin, lungemedicin, kardiologi, geriatri, neurologi, organkirurgi, ortopædkirurgi, pædiatri, psykiatri, børnepsykiatri, gynækologi/obstetrik og almen medicin.

Det skal tilstræbes, at de afdelinger, der indgår i uddannelsesforløbene, har et bredt udsnit af patienttyper. Kirurgiske afdelinger med udelukkende dagkirurgi og/eller elektiv kirurgi samt snæver specialisering egner sig ikke til at indgå i uddannelsen af speciallæger i samfundsmedicin, ligesom de parakliniske specialer ikke bør indgå i uddannelsesforløbet.

B. Samfundsmedicinsk uddannelse: 24-30 måneders ansættelse på samfundsmedicinske ansættelsessteder inklusive fokuserede ophold

De enkelte ansættelser bør være af mindst 6 måneders varighed. Et af ansættelsesforløbene bør være af mindst 12 måneders varighed. Mindst to ansættelsessteder bør indgå.

Uddannelsesforløbene sammensættes, så kompetencerne i målbeskrivelsen kan opnås i løbet af perioden. Fokuserede ophold af to til fire ugers varighed vil kunne supplere uddannelsen på områder, der ikke dækkes gennem de egentlige ansættelsesforløb.

Eksempler på samfundsmedicinske ansættelsessteder, hvor hoveduddannelsen kan placeres:

Embedslægeinstitutioner, Sundhedsstyrelsen, Statens Serum Institut, sociallægeinstitutioner, misbrugscentre, sygehusadministrationer, sygehus- og sundhedsforvaltninger, kommunallægeordningen og sektorforskningsinstitutioner.